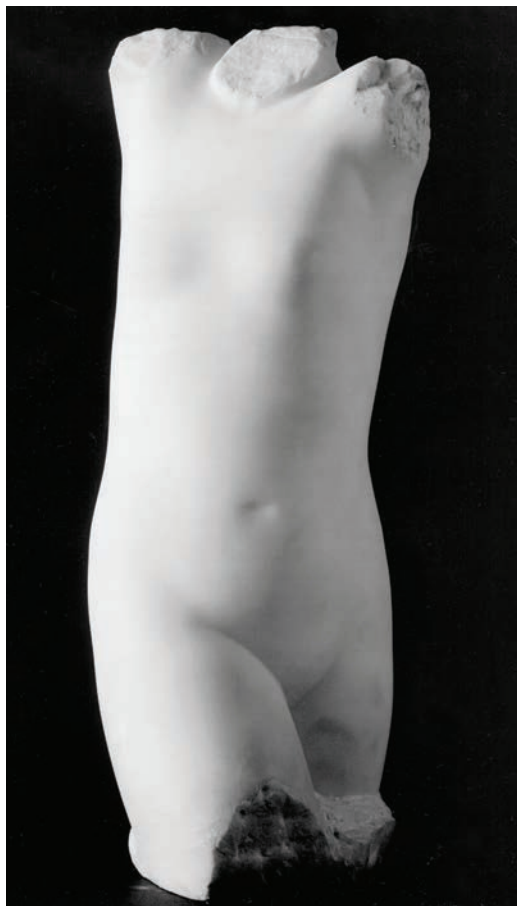

IVAN LOZICA

LOZICA, Ivan (Ivo), kipar (Lumbarda, 10. VI. 1910 — Lumbarda, 27. III. 1943). Brat arhitekta Ante i kipara Luje. Prve pouke u klesarskoj vještini dobio u očevim kamenolomima na otocima Vrniku i Pelegrinu. U Korčuli je 1923–25. polazio kamenoklesarsku školu, gdje ga je uočio F. Kršinić te ga uputio na ALU u Zagrebu. Ondje je 1926–30. studirao kiparstvo (R. Valdec i R. Frangeš Mihanović) i 1933. završio specijalku u I. Meštrovića. Kao stipendist francuske vlade 1933–34. polazi École des beaux-arts u Parizu. Od 1935. živi u Splitu, od 1938. na ALU u Zagrebu Kršinićev je asistent te od 1941. učitelj vježbalnik. God. 1942. odlazi u Split pa u Lumbardu, gdje je zbog sudjelovanja u partizanskom pokretu strijeljan. Kao student surađivao je 1930-ih u izgradnji crkve Presvetoga Otkupitelja (grobnica obitelji Meštrović) u Petrovu polju kraj Otavica; prema Meštrovićevim gipsanim predlošcima s A. Augustinčićem, V. Radaušem, G. Antuncem, D. Orlandinijem i M. Matijevićem kleše reljefe u kamenu (1931. s Augustinčićem prenosi u segetski kamen oltarni reljef *Vječno razapeti*, a 1933. izvodi *Rodenje Isusovo*). Potom s Antuncem, D. Penićem i Š. Dujmovićem 1935–36. u Meštrovićevu splitskom atelijeru kleše njegove granitne karijatide za *Spomenik neznanom junaku* na Avali. U njegovim početnim radovima vidljiv je Meštrovićev

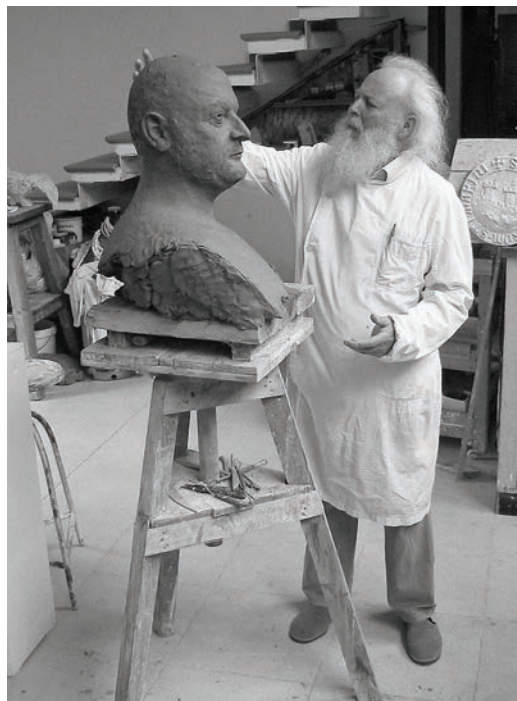
utjecaj, osobito u grafizmu (*Žena s amforom*, 1935) i stilizaciji drvenih reljefa (*Raspelo s anđelima*, 1936), dok se u portretnoj plastici odmiče od uzora te radi profinjene portrete u kamenu (*Ženski portret*, 1935) i gipsu (*Portret gospođe B.*, 1937, u Gliptoteci HAZU odljev u bronci), zapažene na prvim izložbama. Potom se sve više bavi aktom; stvara kompozicije širokih ploha i nape površine, bliske Kršiniću, a njihov ritam i pokret odaju utjecaje A. Maillola, A. Rodina i A. Bourdellea. Na tim temeljima, u mnogobrojnim ženskim aktovima 1937–40. razvija vlastiti kiparski izraz (*Odmaranje*, 1937, *Poslije kupanja*, 1938, Umjetnička galerija Dubrovnik), koji se očituje u sublimaciji poetske figuracije, obla volumena zaglađene površine i meka prijelaza svjetla u sjenu. Na poč. 1940-ih u vlastitu, netom sagrađenu atelijeru na zagrebačkoj Trešnjevci stvara galeriju likova s pastoralnim motivima (*Žetelica* i *Dizanje bremena*, 1941; *Dalmatinka s mijehom* i *Pržinar*, 1942, NMMU; *Galijot*, 1942, Gliptoteka HAZU) u kojima je vidljiv pomak od lirsko-meditativnih motiva k realizmu, povezivanje socijalne tematike i neusiljene figuracije izražajno modeliranih masa. Istom izražajnošću

I. LOZICA, *TORZO*, 1942.

izvodi i *Skicu za spomenik Anti Starčeviću*, kojom sudjeluje 1941. na natječaju za spomenik u Zagrebu. Istodobno stvara djela pojednostavnjene, sažete forme u kamenu (*Proljeće*, 1942), terakoti, gipsu (*Portret brata Luje*, 1942, NMMU, *Portret sestre*, 1943) i drvu (*Žena čiha vunu*, *Mali akt* i *Raspelo*, sve 1943) te vrhunac opusa – mramorni *Torzo* (1942) – koji je autonomijom oblika, akumulacijom energije, lapidarnošću geste i čistoćom izraza ostvario snažan utjecaj na razvoj hrvatskoga kiparstva. Radio je i crteže u sepiji, tušu i ugljenu. U početku pod Meštrovićevim utjecajem (*Žena s harfom*, 1935) volumen postiže sjenčanjem, dok se poslije oslanja na dinamičnu obrisnu liniju kojom izražava ritam i pokret. Često crta skicozne bilješke, ideje za skulpturalne kompozicije (*Dizanje bremena* i *Pržinar*, 1942), no neki crteži izraz su isključivo crtačkoga poriva (*Par u zagrljaju*, 1938–42). Uglavnom je radio ženske aktove, no nacrtao je i *Portret kipara Branka Ružića u profilu* (1942, Gliptoteka HAZU). Djela su mu izlagana na samostalnim izložbama u Zagrebu (1954, 2002, 2010), Dubrovniku (1961, 2010), Korčuli (1978) i Lombardi (2008) te na skupnima: zagrebačkih umjetnika (Zagreb 1935–36), Grupa hrvatskih umjetnika (Split 1937), Pola vijeka hrvatske umjetnosti (Zagreb 1938–39), Godišnja izložba hrvatskih umjetnika (Zagreb 1940), hrvatskih umjetnika u NDH (Zagreb 1941–42; Berlin, Beč i Bratislava 1943), Ilegalna izložba umjetnika (Split 1943), umjetnika partizana (Split 1944, Dubrovnik 1945), Slikarstvo i kiparstvo naroda Jugoslavije 19. i 20. stoljeća (Beograd 1946, Zagreb, Ljubljana, Moskva, 1947, Prag, Varšava 1948), ULUH-a (Zagreb 1946, 1948), 60 godina slikarstva i kiparstva u Hrvatskoj (Zagreb 1961), Moderna hrvatska umjetnost (Željezo 1966), Zagrebački salon (1966), Likovna umjetnost u NOB-i Hrvatske (Zagreb 1974), Kiparstvo Hrvatske 19. i 20. stoljeća (Zagreb 1974), Jugoslavenska skulptura 1870–1970 (Beograd 1975), Izložba portreta (Tuzla, Zagreb 1976), Suvremeni korčulanski umjetnici (Korčula 1979), Sto godina Strossmayerove galerije (Zagreb 1984), Zbirke Bauer (Zagreb 1989), Tisuću godina hrvatske skulpture (Zagreb 1991), Zbirka umjetnina Mostarske biskupije (Zagreb 1992), ALU 1907–1997 (Zagreb 1997) i Skulptura (Dubrovnik 2003). Kao baštinih mediteranskoga osjećaja za svjetlo i formu, koje je obogatio pariškim i zagrebačkim iskustvom, ostvario je jedinstven opus te njime anticipirao poslijeratne kiparske sinteze u Hrvatskoj i razrješenje prijedora o odnosu figuracije i apstrakcije.

LIT.: S. Batusić (S. B.): II. izložba zagrebačkih umjetnika. Hrvatska revija, 8(1935) 7, str. 363–366. – V. Kušan: III. izložba »Zagrebačkih umjetnika«. Ibid., 9(1936) 7, str. 382–385. – C. Fisković: Izložba »Grupe hrvatskih umjetnika« u Splitu. Obzor, 77(1937) 12. II, str. 1. – V. Kušan: Ivo Lozica. Hrvatska revija, 16(1943) 10, str. 541–544. – I. Šrepol: Dva nagrađena hrvatska umjetnika. Ivo Lozica i Marin Tartaglia. Krugoval, 3(1943) 33, str. 7. – Lj. Karaman: Korčula, grad vrsnih klesara i vrsnih pomoraca. Pokret, 4(1945) 68/69, str. 4. – P. Šegedin: Sjećanje na Ivana Lozicu. Književne novine (Beograd), 1(1948) 11, str. 5. – A. V. Mihčić: Herojska smrt. Naprijed, 10(1953)

27. III, str. 7–8. – (Katalozi izložba): P. Šegedin, Zagreb 1954. – D. Prančević, Zagreb 2010. – J. Depolo: Prekinuto stvaralaštvo. Vjesnik, 22(1961) 30. VII, str. 6. – J. Baldani: Skulptura Ivana Lozice. Rad JAZU, 1971, 360, str. 161–172. – C. Fisković: Rastanak s Ivom Lozicom. Život umjetnosti, 1975, 22/23, str. 81–91. – Isti: Ivo Lozica. Split 1976. – G. Gamulin: Hrvatsko kiparstvo XIX. i XX. stoljeća. Zagreb 1999. – G. Antunac: Uspomene. U: V. Mažuran-Subotić, Grga Antunac. Zagreb 2001, passim. – B. Kličinović: Ivan Lozica. Zagreb 2002. – V. Tolić: Ljepota ženske tjelesnosti. Vjesnik, 63(2002) 17. XII, str. 15. – I. Šimat Banov: Hrvatsko kiparstvo od 1950. do danas. Zagreb 2013. Dr. Vu.

LUJO LOZICA

LOZICA, Lujo (Alojzije, Aloiz), kipar (Lumbarda, 22. XI. 1934 – Zagreb, 24. IV. 2019). Brat kipara Ivana i arhitekta Ante. U Zagrebu završio gimnaziju 1954. te diplomirao kiparstvo na ALU 1959 (V. Radauš); suradnik Majstorske radionice A. Augustinčića 1960–63. Osnovao 1965. udrugu Atelier »Lozica« te organizirao umjetničke aukcije, a od 1975. vodio Galeriju »Zagreb« (hotel »Intercontinental«, danas »Westin Zagreb«). Od 1981. djelovao u Bresci, od 1984. u San Marinu, gdje je do 1989. vodio kiparsku školu. God. 2004. vraća se u Lumbardu i otvara atelier »Bufalo« u istoimenoj uvali na otočiću Vrniku, sa stalnim postavom svojih radova. Svjesno distanciran od avangardnih tendencija, stvorio je opus bez velikih stilskih mijena. U početku oblikovao skulpture u drvu i gipsu, motivi i dinamična površina kojih upućuju na Radaušev izraz (*Ranjenik*, 1960), te stilizirane i antropomorfne figure kompakt-

noga, zatvorenoga volumena glatke površine (*Skupljeni torzo*, 1960; *Žena*, 1963), izvedene minimalnim kiparskim intervencijama. Ubrzo je učvrstio izraz pronašavši stalne uzore u djelima F. Kršinića i I. Lozice, u njihovim čistim, reduciranim formama (*Zatvorena luna i Majka i dijete u igri*, 1975–77), čime se nadovezao na mediteransku kiparsku tradiciju. Trajno je nadahnut ženskim aktom. Izvodi ga kao kompaktni volumen, melodiozne obrisne linije i glatke površine, s mekim prijelazima svjetla i sjene na napetoj plohi (*Ponedjeljak, Utorak, Srijeda, Četvrtak, Petak, Subota i Nedjelja*, sve 1995–2003; *Akt*, 2003; *Akt*, 2006), kojima često suprotstavlja grubo obrađene rubne dijelove volumena (*Proljećni vjetar i Otmica Evrope*, 1981; *Proljeće*, 2002). Baštineći umijeće korčulanskih klesara, istaknuo se zanatskim majstorstvom i poznavanjem materijala, osobito mramora, korčulanskoga i vrničkoga kamena, u kojima je ostvario najveće kiparske domete. Tijekom 2000-ih oblikuje i figure riba, oštro reznih ploha, potencirajući u kamenu prisutne elemente forme. Radio i portrete u bronci impresionistički tretirajući površinu (*Portret I. K.*, 1969; *Očev portret*, 1974; *Ante Topić Mimara*, 1985). Autor je mnogobrojnih djela javne plastike, uglavnom skulptura u kamenu; u Zagrebu su nadgrobni spomenik V. Nazoru (1969, Mirogoj), *Četiri godišnja doba* (1973–74, »Westin Zagreb«), *Igre s vodom* (1975–77, postavljeno 1987. na fontanu na Trgu sportova), *Tuga* (1976, postavljeno 1999. ispred Kazališta »Trešnja«), *Ranjenik* (1960, postavljeno 1979. ispred Osnovne škole Nikole Tesle u Matetićevoj ul., kbr. 67), *Vesna* (1987, autobusni kolodvor), u Kosovcu kraj Okučana *Tri tulipana* (1967, spomenik na grobu G. Viteza) te u Metkoviću *Igra srebra materina* (potkraj 1970-ih). Oblikovao i djela religijske tematike, uglavnom kao reljefe (*Križni put*, katedrala u Đakovu, 1966–67; *Bogorodica s Djetetom, Sv. Nikola Tavelić i Ivan Duns Scot*, portal crkve Majke Božje Lurdske u Zagrebu, 1970; *Blažena Marija od Propetoga Isusa Petković, Ivan Merz, Majka Tereza i Pad pod križem*, katedrala u Korčuli, 2004). Podignuo *Spomenik palima* i spomenik *Grande Luna* u Bresci, oltar i ambon u župnoj crkvi u mjestu Pisogne, izradio reljef *Čudesni ribolov* u crkvi u Sale Marasinu, u Borgo Maggioreu kipove *Sv. Ivan Bosco i Ruke*, u San Marinu mozaik *Plodovi žetve* ispred Trgovačke poljoprivredne banke i spomen-obilježje G. Battisti Belluzziju (reljef u bronci na zidinama, 2006), u Bruxellesu pet kamenih kipova u Svjetskom trgovačkom centru (1975–80) te u gradu Alžiru brončano poprse J. Broza (otkriveno 1986). Za Svjetsko udruženje turističkih novinara i pisaca u turizmu oblikovao je 2006. strukovnu godišnju nagradu, brončanu skulpturu *Marco Polo*. Crtao (*Mara se odmara i Obla Kata*, oboje 1983, kolorirani crteži) i slikao u akvarelu i ulju portrete, aktove (*Akt*, 1983) i pejzaže te erotske i mitološke motive velikih formata (*Pokrivac, Obezglavljeni Posejdon, Bodeč i Modrujak*, sve 2010). Autor je 10 novčanica Republike San Marino. Bavio se i restauriranjem kamene skulpture 1965–70. u Dalmaciji (katedrala u Šibeniku,

L. LOZICA, *PROLJEĆE*, 2002.

samostan franjevka u Stonu, palača Cipiko u Trogiru, klaustar samostana Male braće u Dubrovniku, *Bičevanje Krista* Jurja Dalmatinca u katedrali i Hrvojeva kula u Splitu) i Slavoniji (katedrala u Đakovu, crkva sv. Petra i Pavla u Osijeku) te u Zagrebu (Klovičevi dvori; MUO 1988). Izlagao samostalno u Zagrebu (1961. s M. Krstulovićem, 1965, 1981, 2003), Padovi (1964), Veneciji (1965), Trevigliu (1981), Milanu (1982), Hagenu i Sankt Gallenu (1983), Bergamu (1988), San Marinu (1994), Dubrovniku (2004), Lombardi (2005, 2010), Korčuli (2006) i skupno na izložbi Park sculpture Velesajam (Zagreb 1960), s ULUH-om (1961–64), na Porečkom annalu (1962, 1964–65), Salonu Bosio (Monte Carlo 1963 – nagrada), Izložbi deset hrvatskih umjetnika (Padova 1964), izložbama Likuma (Zagreb 1964), Međunarodnoj izložbi malih bronci (Padova 1965), izložbama Zbirke Bauer u Vukovaru (1965, 2006, 2008), Zagrebačkom salonu (1965–66, 1977–78), Beogradskom trijenalu (1967), s članovima Galerije »Za-

greb« (1976–77, 1984) te na izložbama Hrvatsko kiparstvo od 1957. do 1975 (Zagreb 1977), Suvremeni korčulanski umjetnici (Korčula 1979), Žena – inspiracija (Banja Luka 1979), Akt danas (Zagreb 1980), El Shatt – zbjeg iz Hrvatske u pustinji Sinaja 1944–1946 (Zagreb 2007) i Skulptura u kamenu 1991–2011 (Zagreb 2011).

LIT: *V. Maleković*: Umjetnici, galerije i publika. Vjesnik, 24(1963) 26. XI, str. 9. – *I. K.*: Originalna likovna sinteza. Slobodna Dalmacija, 21(1964) 16. VI, str. 5. – *Ž. Č.*: Na raskršću. Studentski list, 20(1965) 9. III, str. 10. – *J. Škunca*: Svježina mramora. Vjesnik, 38(1977) 9. III, str. 10. – (Katalozi izložba): *V. Bužančić i J. Depolo*, Zagreb 1981. – *D. Schneider*, Zagreb 2003. – *E. Cvetkova*: Bundžija nježna srca. Večernji list, 25(1981) 14–15. II, str. 12–13. – *J. Depolo*: Zagrebačke izložbe. Oko, 9(1981) 273, str. 19. – *M. Sigetić*: Život s mramornim ženama. Vjesnik, 43(1983) 30. I, str. 9. – (Razgovori): *R. Vnuk*, Ibid., 44(1984) 17. IX, str. 11. – *Ž. Žutelija*, Jutarnji list, 6(2003) 16. XI, str. 35. – *M. Šilović*, Slobodna Dalmacija, 62(2004) 18. VII, str. 16, 41. – *J. Šmidt*, Ibid., 7. I, str. 19. – *A. Mustapić*, Ibid., 64(2006) 28. VIII, str. 31. – *I. Šimat Banov*: Najbolji gradski prostori za umjetnike hobiste. Jutarnji list, 6(2003) 22. XI, Pr., str. 64. – *N. Kosović*: Lozica radi spomenik na ulazu u San Marino. Večernji list, 46(2006) 18. II, str. 27. – *I. Šimat Banov*: Hrvatsko kiparstvo od 1950. do danas. Zagreb 2013. – *M. Čurić*: Križni put u Strossmayerovoj katedrali akademskog kipara Luje Lozice. Đakovo 2017. Dr. Vu.

LOZICA, Žitimir, brodograđevni inženjer (Korčula, 22. IX. 1924 – Orebić, 30. IV. 2005). Završio gimnaziju u Beogradu 1944. te studij na Brodograđevnom odjelu Tehničkoga fakulteta u Zagrebu 1957. Od tada radio u brodogradilištu »Split«, od 1960. bio nastavnik i voditelj Brodograđevnoga odjela u Pomorskoj školi u Splitu. Od 1965. asistent na katedri za teoriju broda Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, predavač od 1972. te viši predavač od 1977. do umirovljenja 1984. God. 1972–73. bio direktor Škole s praktičnom obukom Školskoga centra u Korčuli. Bavio se malom brodogradnjom, predočivanjem brodskih forma, primjenom stakloplastike i plastičnih smola. Suradivao u časopisu *Brodogradnja* (1971–73) i sastavio skripta *Konstrukcija broda od stakloplastike* (Zagreb 1976).

LIT: Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu u razdoblju od 1979. do 1989. Zagreb 1989, 245, 259. – *D. Kalogjera*: Korčulanska brodogradnja. Zagreb 1998, 375, 389, 420. – Fakultet strojarstva i brodogradnje 1919–1999. Zagreb 1999, 139, 147, 155. R. Kg.

LOZIĆ, Grgo (Mato), kulturni djelatnik (Zlosela kraj Kupresa, 4. III. 1810. ili 7. IX. 1811 – Split, 19. II. 1876). Franjevcima Provincije Bosne Srebrene pristupio 1827, filozofsko-teološki studij završio u Ugarskoj i bio zaređen za svećenika 1834. Kapelan ili župnik u Kotor-Varošu, Ljubunčiću, Fojnici, Otinovicima, Vidošima, Sasini, Lištanima i Glamoču 1836–74. te bibliotekar u samostanu na Gorici, odakle je 1876. u strahu od Turaka, prebjegao u splitski franjevački samostan na Dobrom. Ilirskom je grafijom u ikavici 1864–67. pisao *Adnotationes variae* o arheološkoj i etnografskoj baštini, prirodnim bogatstvima i povijesti livanjskoga, kupreš-

koga i glamočkoga kraja (rkp. u samostanu u Kreševu, objavio S. Mandarelo). Dopisivao se s I. F. Jukićem te pripadao krugu zagovornika ilirizma.

LIT: *M. Džaja*: Sa Kupreške visoravni. Otinovci–Kupres 1970. – *M. Karamatić*: Iskre kulturnoga pregalaštva. Nova et vetera, 29(1979) 1, str. 259–263. – *A. S. Kovačić*: Katolici u kotorvaroškom kraju. Sarajevo 1989. – *S. Mandarelo*: Lozićev ilirski san. Split–Livno 1992. – *A. Barun*: Svjedoci i učitelji. Sarajevo–Zagreb 2003. – *M. Vrgoč*: Leksikon franjevacca Bosne Srebrene iz livanjskog kraja. Sarajevo–Zagreb–Livno 2003. I. Maj.

LOZIĆ, Ivo, građevinski inženjer (Split, 20. X. 1933 – Split, 4. IV. 2013). U Splitu završio tehničku građevinsku školu 1952, u Zagrebu diplomirao 1961. na Građevinskom odsjeku Arhitektonsko-građevinsko-geodetskoga fakulteta i doktorirao 1983. na Fakultetu građevinskih znanosti tezom *Optimalno planiranje i dimenzioniranje prometnih površina centralnih dijelova urbanih prostora i uključivanje zona s ograničenim pristupom vozila*. Usavršivao se u Rimu 1969–70. i West Lafayetteu (Indiana) 1977–78. Od 1962. vodio Odsjek za studije i projekte Zavoda za pripremu gradilišta u Splitu, nakon njegova preustroja 1966. bio suradnik u Poduzeću za izgradnju Splita. U tamošnjem odjelu zagrebačkoga Građevinskoga fakulteta odn. na Fakultetu građevinskih znanosti osnovanome 1977. u Splitu (Građevinski fakultet od 1991) asistent od 1976, docent od 1984, izvanredni profesor od 1987. i redoviti od 1996. do umirovljenja 2004; nositelj kolegijâ o cestama, gradskom prometu i prometnoj tehnici, zadugo predstojnik zavoda za prometnice i geotehniku odn. voditelj katedre za prometnice i geodeziju. Professor emeritus od 2005. Predavao i na građevinskim fakultetima u Zagrebu i Mostaru. Najviše se bavio projektiranjem gradskih prometnica i cesta u ekološki osjetljivim područjima te modelima urbanističko-prometnoga planiranja. Među ostalim izradio je mnogobrojne glavne i izvedbene projekte te idejna rješenja i elaborate u svezi s prometom i gradnjom cesta, stambenih naselja i infrastrukturnih objekata u Splitu i okolici, projekt dviju neizvedenih dionica poluautoceste Strmica–Kaldurma, prometne studije Splita, Zadra i Biograda na Moru te prostorno-prometne studije cestovnih mreža Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske županije. Objavljivao u časopisima *Privreda Dalmacije* (1984), *Građevinar* (1991, 1999), *European Journal of Operational Research* (Amsterdam 1992), *Ceste i mostovi* (1994, 1999, 2001–04), *Suvremeni promet* (1994, 2004) i *Promet* (2005) te u zbornicima domaćih i inozemnih skupova. Suautor knjiga *Osnovni elementi za planiranje i projektiranje gradskih prometnica* (Split 1979) i *Marjane, naš Marjane* (Split 2001; urednik), stručnim prilozi-ma suradivao je u izdanjima *Ceste i mostovi u SR Hrvatskoj 1945–1985* (Zagreb 1985) i *Autocesta Zagreb–Split* (Zagreb 1996), sjećanjima u knjizi *Veli Varoš* (Split 2005). Član različitih odbora i povjerenstava za promet i urbanizam općine Split od 1972, predsjednik Društva »Marjan« 1997–2012 (zaslužan za obnovu njegova djelovanja). Dobio Nagradu »Franjo Bučar« 1991